

Puolustusasiainvaliokunnan mietintö n:o 2 hallituksen esityksestä laiksi puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta

Eduskunta on 15 päivänä joulukuuta 1987 lähettänyt puolustusasiainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi edellä mainitun hallituksen esityksen n:o 203/1987 vp.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina hallitusneuvos Pekka Pitkänen puolustusministeriöstä, osastopäällikkö Eero Kekomäki ulkoasiainministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Ilkka Pere oikeusministeriöstä, kontra-amiraali Jorma Kaisalo ja osastopäällikkö Juhani Uusitalo rajavartiolaitoksen esikunnasta, kenraalimajuri Pertti Tolla pääesikunnasta, oikeustieteen tohtori Kauko Sipponen ja oikeuskansleri Jorma S. Aalto.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan puolustusvoimista annettua lakia muutettavaksi siten, että siihen lisätään valtuus säätää asetuksella ja lisäksi määrätä valtioneuvoston tai puolustusministeriön päätöksellä valtakunnan alueellisen koskemattomuuden valvonnan ja turvaamisen (aluevalvonnan) yhteydessä käytettävistä voima- ja pakkokeinoista. Aluevalvontaa koskevien säännösten ja määräysten rikkomisesta tuomittavista rangaistusseuraamuksista ehdotetaan säädettäväksi asetuksella.

Edelleen ehdotetaan, että puolustusvoimista annetun lain 7 § muutetaan vastaamaan vuoden 1988 alusta voimaan tullutta virkamieslakia, jonka mukaan viroista säädetään asetuksella.

Aluevalvonnan käytännön toimeenpanoa säännellään vuodelta 1963 olevalla asetuksella valtakunnan maa- ja vesialueen sekä ilmatilan valvonnasta (185/63) ja sitä täydentävillä puolustusministeriön ohjeilla (PLM:n päätös 3.12.1964). Vuonna 1985 valmistuneessa aluevalvontatoimikunnan mietinnössä (Komiteamietintö 1985:58) pidetään voimassa olevaa sääntelymallia periaatteiltaan edelleen käyttö-

kelpoisena, mutta osiltaan vanhentuneena. Toimikunnan ehdottamaa aluevalvontalainsäädännön uudistusta valmisteltaessa on kuitenkin katsottu, että koska säännöstö sisältää muun muassa rangaistussäännökset ja säännökset pakkokeinoista, tulisi näistä vallitsevan käytännön mukaan säätää lailla. Käytännössä tämä toteutettaisiin sisällyttämällä puolustusvoimista annettuun lakiin alemmanasteiseen sääntelyyn oikeuttava yksilöity valtuutus.

Valiokunnan mielestä esitetty lainmuutos on tarpeellinen. Muutoksella pyritään lain tasoitteiden perusteiden saamiseen olemassa jo olevalle aluevalvontakäytännölle.

Kuultujen asiantuntijalausuntojen perusteella valiokunta katsoo, että esitys ei tähtää valtioelinten valtasuhteiden muutoksiin eikä näin ollen ole ristiriidassa hallitusmuodon kanssa.

Koska aluevalvonnasta asetuksella säätäminen koskee vain erästä osaa puolustusvoimiemme tehtävistä, voidaan esitetty lisäys lainsäädäntövallan delegoinnin kannalta hyväksyä tavallisessa säätämisyjärjestyksessä.

Rangaistusseuraamuksen tulee periaatteessa olla laissa eikä asetuksessa. Tästä syystä valiokunta on täydentänyt lakiehdotusta siten, että se on lisännyt 2 a §:n loppuun ne rangaistusseuraamukset ja seuraamusten enimmäismäärät, joista asetuksella voidaan säätää.

Lakiehdotuksen 7 §:n muutos on vuoden 1988 alusta voimaan tulleen virkamieslainsäädännön edellyttämä tekninen muutos.

Edellä olevan perusteella puolustusasiainvaliokunta ehdottaa kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan puolustusvoimista 31 päivänä toukokuuta 1974 annetun lain (402/74) 7 § sekä *lisätään* lakiin uusi 2 a § seuraavasti:

2 a §

Edellä 2 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista tehtävistä sekä niitä suoritettaessa käytettävistä voima- ja pakkokeinoista säädetään asetuksella ja määrätään lisäksi valtioneuvoston tai puolustusministeriön päätöksellä. Asetuksella säädetään niin ikään aluevalvontaa koskevien säännösten ja määräysten rikkomisesta tuomitavista rangaistusseuraamuksista, *joina voivat*

olla sakko tai enintään kuusi kuukautta vankeutta.

7 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 14 päivänä huhtikuuta 1988

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat osallistuneet puheenjohtaja Miittinen, varapuheenjohtaja Uitto, jäsenet Björk-

lund, Joenpalo, Jääskeläinen, Kokko, Laine, Lamminen, Lax, Riihijärvi, Roos, Sarapää, Siuruainen, Uosukainen ja Vuoristo.